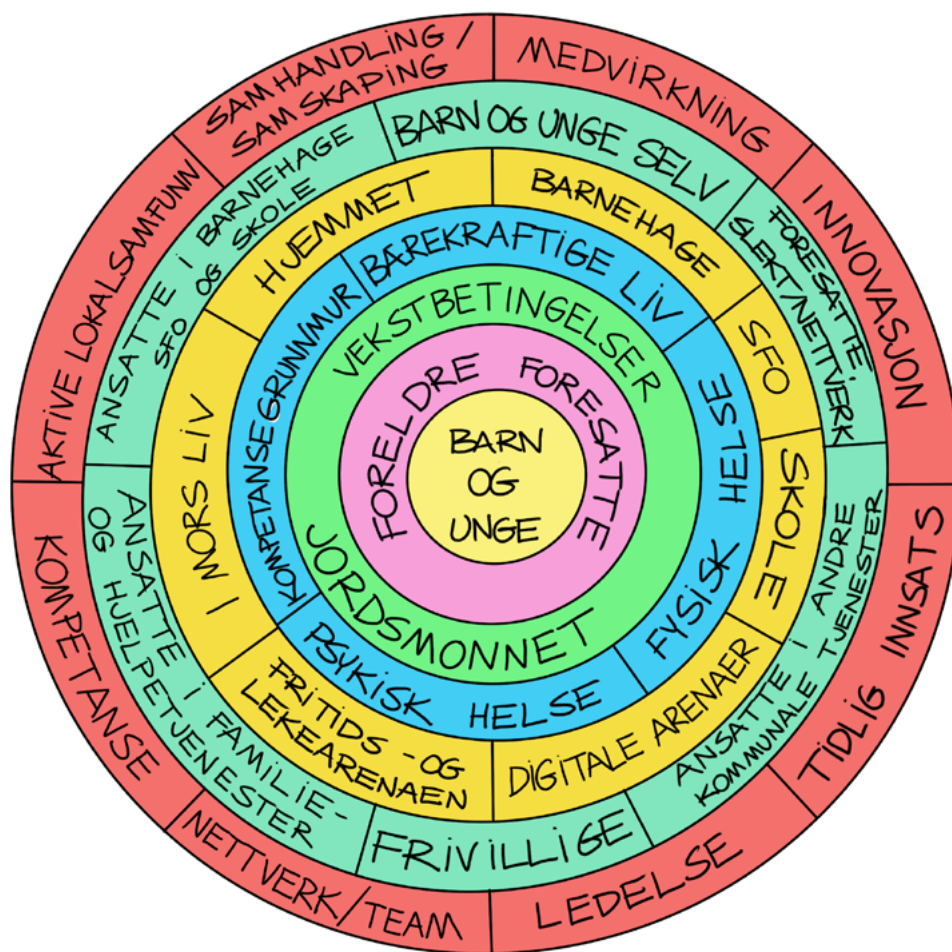

Årsplan 2024/2025

Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehager

Utarbeidelse av årsplanen med bakgrunn i vedtatt årsplanveileder for Færder kommunale barnehager.

**FÆRDER
KOMMUNE**
– med vind i seilene

Årsplan Herstadløkka barnehage

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årsplanen er utarbeidet med bakgrunn i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. [Den kan også lastes ned på engelsk.](#)

Årsplanen ble godkjent i samarbeidsutvalget (SU) 19. juni 2024.

Innholdsfortegnelse

1 Innledning

1.1 Kort om Herstadløkka barnehage

1.2 Barnehagens verdier

1.3 Færder kommunes samfunns mål

1.4 Handlingsplaner

2 Barnehagens verdigrunnlag

3 Ansvar og roller

4 Barnehagens formål og innhold

5 Barns medvirkning

6 Samarbeid mellom hjem og barnehage

7 Overganger

8 Barnehagen som pedagogisk virksomhet

9 Barnehagens arbeidsmåter

10 Barnehagens fagområder

11 Plan for kompetanseheving

1 Innledning

Siden 70-tallet har barnehagens betydning som helsefremmende arena vært stadig økende, både fordi flere barn går i barnehage og fordi innholdet i økende grad er utviklingsstøttene. De aller fleste barn går i barnehage. Barnehagen er ikke lenger kun et sted barn oppholder seg mens mor og far er på arbeid, men barnehagen har også et selvstendig ansvar for å bidra til barnets utvikling. Rammeplanen for barnehage har tydelige forventninger til et leke- og læringsstøttene innhold. Barnehagen skal dekke behov for trygghet, omsorg, lek og danning. Barnehagen skal støtte barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Fordi kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling, er kommunikasjonsstimulering særlig vektlagt. Det samme er utvikling av sosiale og emosjonelle ferdigheter som trengs for å utvikle vennskap og inngå i sosiale relasjoner.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Barnehagen er også første trinn i utdanningsløpet og skal legge grunnlaget for videre utvikling, læring, danning og demokratisk deltakelse.

Færder kommunes kommunale barnehager har som mål å ha høy kvalitet. Kvalitet handler om barnets opplevelse her og nå, og om hvordan barnehagen bidrar til å gi barna gode erfaringer og opplevelser. Kvalitet handler også om kompetanse og ledelse, og om en organisering som gir barnehageansatte tid og rom til barna og tid og rom til kvalitetsutvikling. Barnehagen skal være en del av det store laget rundt barnet. Et tett og godt samarbeid med foreldrene er viktig for kvaliteten.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. Kilde: Lov om barnehager § 1 Formål.

1.1 Kort om Herstadløkka barnehage

Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehager - Rause barnehager der det er godt å være, med plass til alle, latter i lek, og glede i læring.

Vår visjon i Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage er: *Rause barnehager der det er godt å være, med plass til alle, latter i lek, og glede i læring.*

Rause barnehager der det er godt å være, med plass til alle, latter i lek, og glede i læring.

For oss betyr dette at de ansatte er trygge, anerkjennende, tilstedeværende, inkluderende, støttende, omsorgsfulle, og stabile. Ansatte som skaper tillit gjennom å være åpne, ansatte ser det gode i hverandre, og som er interessert i det enkelte barns utgangspunkt. Videre betyr det at vi er profesjonelle, vi har fokus på faglig kvalitet, ser muligheter og er åpne for å endre og utvikle oss. Vi er lekne ansatte som undrer og utforsker sammen med barna. Ansatte som har humor og glede, og som har fokus på lek og vennskap.

1.2 Barnehagens verdier

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Barnehagens verdier skal bygge på [Barnekonvensjonen](#).

Mangfold

Vi har et mangfold av barn fra ulike nasjonaliteter og bakgrunner. Mangfold og gjensidig respekt skal synliggjøres, verdsettes og fremmes. Mangfoldet i barnehagen handler om: forskjeller mellom grupper som barnehagebarna har sin tilhørighet i. De individuelle forskjellene som gjør alle barn til unike samfunnsmedlemmer. Barnehagen skal bruke mangfoldet som en ressurs i det pedagogiske arbeidet.

1.3 Færder kommunes samfunns mål

1.4 Handlingsplaner

[Barnehageloven](#)

[Rammeplanen for barnehager](#)

[Kommunens samfunns mål](#)

[Kompetanse for fremtidens barnehage](#)

[Helhetlig plan for oppvekst](#)

[Vedtekter barnehage](#)

[Taushetsplikt](#)

Andre nettressurser

Det utarbeides sentrale kvalitetsplaner for arbeidet i barnehagene. Kvalitetsutviklingen i det pedagogiske arbeidet finner du i disse publikasjonene:

[Barnehage/skole og familie](#) samlet i Færder kommunes hjemmeside:

FærderHuset – barn, unge og familie

Konsultasjonsteam

BTI bedre tverrfaglig innsats Tidlig tverrfaglig innsats, inkludering, mestring, samarbeid og samhandling skal vektlegges i Færder kommunale barnehager.

Handlingsplan mot vold og overgrep mot barn

Handlingsplan for trygt- og godt leke og læringsmiljø i barnehage og skole

Matematisk kompetanse plan

COS/SBI

Språkplan

Plan for 5-åringens siste år i barnehagen

Overgangsplan barnehage-skole

Barnehagens digitale praksis

Tryggtrafikk.no. Barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.

Anbefalinger for mat og måltider i barnehagen - Helsedirektoratet - Kosthold i barnehagene.

2 Barnehagens verdigrunnlag

Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehager er viktige arenaer for barns oppvekst og utvikling. Hos oss skal barna vokse opp i en barnehageverden som er trygg og inkluderende. I våre barnehager blir mangfold sett på som en ressurs, og alle barn skal bli sett og akseptert for den de er og ha en naturlig del av felleskapet.

Barn er undersøkende og nysgjerrige individer, som påvirkes av omgivelsene og de menneskene de møter, og de påvirker selv aktivt i eget liv. For oss handler barn og barndom om at vi til enhver tid skal ta hensyn til barnets beste, og vi skal etterstrebe å se, forstå og respektere barns opplevelser. Barns rett til å leke er viktig for oss. Lek er barnets måte å være i verden på, og gjennom lek forbereder de seg til voksenlivet. Vi har en leken tilnærming til læring.

For å skape en best mulig barnehagehverdag for våre barn, skal barnehageansatte i Vestskogen, Labakken og Herstadløkka alltid ta utgangspunkt i barnas interesser og undring for videre læring. I møte med barna skal vi være anerkjennende og tilstedeværende ansatte som er lyttende, omsorgsfulle, stabile og trygge. Vi er bevisst på oss selv som rollemodell, og har respekt for ulikheter for både barn, foresatte og ansatte.

Ansatte som ser muligheter og som er åpne for å utvikle seg selv og sin praksis.

Gjennom helhetlig plan for oppvekst skal vi sammen bidra til å bygge robuste barn, og en grunnmur som trengs for å leve gode liv, og da vil utviklingsmulighetene være avgjørende. Alle barn er forskjellige, og hos oss skal alle barn få lov til å være det individet de er med sine egenskaper og forutsetninger. Vi skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi og legge til rette for trygghet, omsorg, vennskap, trivsel og sosialt samspill mellom barna. Barna i Vestskogen, Labakken og Herstadløkka skal kjenne tilhørighet gjennom å ha en betydningsfull rolle i felleskapet.

Kjerneverdier i Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehager

Omsorg og trygghet

Kjennetegn: COS/SBI gjennomsyrrer de ansattes væremåter. Vi skal være større, sterkere, klokere, god. Varme og rause ansatte som er gode rollemodeller og har fokus på det psykososiale miljøet i barnehagen. Vi er forutsigbare i møte med barna, og skaper trygge faste rammer. Vi trøster og veileder barna, setter ord på og anerkjenner alle følelser og gir barna redskaper til å håndtere de. Vi er rause og varme i møte med hverandre.

Respekt og toleranse for mangfold

Kjennetegn: De ansatte formidler verdien i mangfoldet og er gode forbilder. Vi anerkjenner barnets egenverdi og undrer oss og stiller spørsmål sammen med barna om ulikheter. Vi møter foreldre, og respekterer og tolererer sosiokulturelle forskjeller. Vi viser gjennom handlinger og markeringer at vi verdsetter likestilling, ulike kulturer, religioner og familiestrukturer. Vi lager hus med bilder av familien og hjemmet til hvert enkelt barn. Felles tema

ved oppstart av nytt barnehageår, "hvem er jeg"? Her fokuseres det på hvert enkelt barn og deres familier. Vi har leker/prosjekter og temaer som fremmer mangfold. Vi har stolthetsuke hvor vi fokuserer på mangfold, likeverd og tilhørighet. Alle ansatte er tilstede i leken og hjelper de som trenger ekstra støtte og lager plass til alle.

3 Ansvar og roller

Barnehageeieren og alle som arbeider i barnehagen, skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse. Rammeplanen beskriver barnehageeierens, styrerens og den pedagogiske lederens roller i barnehagen (Rammeplan, [Ansvar og roller \(udir.no\)](http://udir.no)).

4 Barnehagens formål og innhold

Kjennetegn på måloppnåelse av utviklingsområder

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg.

Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet. Omsorg skal komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, ved måltider og ved påkledning. Omsorg er nært knyttet til oppdragelse, helse og trygghet, og samtidig en viktig forutsetning for barnets utvikling og læring.

I Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehager:

- dekker vi barnas primære behov i forhold til stell, mat og klær,
- støtter, hjelper og trøster vi barna
- gir vi barna ros og positive tilbakemeldinger
- ser hvert enkelt barn og tar de på alvor
- gir vi barna varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter

Psykososialt arbeid: barnehagens arbeid med systematisk forebygging av mobbing og krenkende oppførsel for å skape et godt og inkluderende miljø for alle barn.

Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Arbeid med relasjoner mellom voksne og barn og barna imellom er sentralt for å utvikle og sikre barna et godt psykososialt barnehagemiljø. Gode erfaringer gjennom trygge relasjoner styrker selvbildet, øker trivselen, og bidrar til positiv utvikling.

I Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage:

- legger vi stor vekt på å bygge trygge og gode relasjoner til hvert barn
- har vi voksenrollen og SBI (se barnet innenfra) som faglig fokusområde
- jobber vi systematisk for å skape et trygt og godt barnehagemiljø der barna trives og er sosialt inkludert
- Vi arbeider systematisk med å kartlegge voksen-barn og barn-barn relasjon to ganger i året
- Vi har kjennskap til aktivitetsplikt som krever at vi følger med på hvordan barna har det, undersøker og setter inn tiltak ved mistanke om at et eller flere barn ikke har det bra i barnehagen. Vi har også en skjerpet aktivitetsplikt ved mistanke om at noen i personalet krenker barn.
- Vi har utarbeidet tiltaksplaner som treer i verk dersom et barn opplever seg krenket, eller mobbet av andre barn, eller voksne som jobber i barnehagen

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek.

Leken skal ha en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Leken har egenverdi og er en viktig side i barnekulturen. Den er en grunnleggende livs- og læringsform som barn kan uttrykke seg gjennom.

I Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage:

- er vi bevisste på innredningen av det fysiske rom
- setter vi av tid og verner om barnas lek
- har vi variert lekemateriell
- er vi aktive voksne som deltar og veileder i lek for å utvikle vennskap

Barnehagen skal fremme danning.

Danning er en kontinuerlig prosess med utgangspunkt i dagliglivets praksis og forutsetter refleksjon. Danning er mer omfattende enn omsorg, lek og læring. Danning er noe som skjer gjennom erfaringer. Det er praktisk klokskap/livskunnskap, som man ikke kan lese noe sted. Danning må sees i sammenheng med våre verdier og holdninger i samfunnet generelt. Hva verdsetter vi? Hvilke holdninger vil vi til livs?

I Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage skal vi

- hjelpe, motivere og veilede barna til «å tenke selv og mene, og kunne stå for det man sier»
- reflektere og filosofere sammen med barna rundt små og store hendelser
- legge vekt på et likeverdig samspill, respekt og god kommunikasjon

Barnehagen skal fremme læring.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst til et godt grunnlag for livslang læring.

I Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage:

- har vi prosjektarbeid ut fra barnas interesser
- utforsker og undrer vi oss sammen med barna
- bruker vi kommunens «Språk-, lese- og skriveplan» som veileder til barnets språkutvikling
- legger vi det sosiokulturelle læringssynet til grunn for valg av metoder
- oppmuntrer vi til fantasi og nysgjerrighet, som er grunnleggende for ny læring.
- legger vi til rette for at barn lærer med hele seg og alle sansene
- sørger vi for at undring blir delt og videreført til små og store prosjekter
- støtter vi barna i læring, ved at å gi dem redskap til å finne svarene selv
- gir vi barna muligheter til å gjøre egne aktive erfaringer og oppdagelser
- er vi aktivt deltakende og nysgjerrige sammen med barna
- bruker vi pedagogisk dokumentasjon som redskap for progresjon

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap.

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med hverandre og voksne. Den gjenspeiles i barns evne til å ta initiativ og til å opprettholde vennskap. Sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing.

I Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage:

- fokuserer vi på det positive og gir ekte ros og oppmuntring
- tilrettelegger vi for og verner om barnas lek
- deltar vi i lek og aktiviteter sammen med barna
- har vi flere faste tradisjoner (turer, markeringer, grupper), som skaper samhold og fellesskap og som inkluderer alle
- gir vi barna tid og rom til å løse konflikter seg imellom så langt det er mulig, men alltid i trygge rammer
- gir vi barna felles opplevelser
- sikrer vi at alle har en lekevenn
- er vi bevisste på at vi er rollemodeller
- synliggjør vi barnas positive sider, slik at de føler seg betydningsfulle og opplever mestring.
- får vi fram det unike ved hvert barn
- hjelper vi barna å sette grenser for seg selv og å respektere andres grenser
- tar vi oss tid til å gi barna mulighet til å få en begynnende forståelse for egne og andres følelser

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk.

I Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage:

- støtter vi barna i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening
- anerkjenner og verdsetter vi barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, bl.a. tegnspråk
- er vi bevisste vår rolle som språklige forbilder og lytter i kommunikasjonen med barna
- bidrar vi til språklig mangfold
- er vi kjent med og følger opp Språk-, lese og skriveplan, og legger til rette for språkgrupper Språk-, lese og skriveplan 2022-2027
- Vi i barnehagen jobber kontinuerlig og målrettet med språkmiljø og tiltak som skal bedre barnas språkutvikling. Planen gir føringer til ansatte i barnehagen og oppfordrer også foreldre til å samarbeide om barnets språkutvikling.

5 Barns medvirkning

For barna:

- Barna har tilgang på forskjellig lekemateriell og kan velge selv hva de ønsker å leke med.
- Barna hos oss skal tørre å komme med forslag og ikke være redd for å bli avvist. Hvis de får et nei, begrunner vi svaret tilpasset barnets alder.
- Barna blir ansvarliggjort på forskjellige områder og føler derfor mestring. Vi har blant annet ukas barn- et barn får ekstra ansvar for å hjelpe til med praktiske oppgaver.
- Barna tar del i planlegging og evaluering av aktiviteter, og barna er delaktige i samlinger.
- Barna får delta i matlaging, både varmmat, fruktmåltid og lunsj. Barna får velge hva de selv vil spise og smøre sin egen mat.
- Når vi er på tur, følger vi barnas tempo. Vi stopper opp og følger barnas innspill på veien. Veien blir til mens vi går. Vi har fokus på å være gode turvenner, hvor de eldste hjelper de som er yngre.

De ansatte:

- De ansatte gir rom til leken, ser verdien av barnas frie lek. Vi observerer leken og tilfører materiell for å utvide og videreføre den.
- De ansatte skaper et inkluderende miljø slik at alle barn får muligheten til å bidra med sine egne ideer, interesser og meninger.
- De ansatte tør å være impulsive og lydhøre.
- De ansatte lar barna medvirke i planene som blir laget, hvor vi tar hensyn til barnas interesser.
- Vi gir rom for at alle stemmer skal bli hørt (demokratiske avstemming) og vi tolker barns non-verbale uttrykk som utgangspunkt for medvirkning.
- Vi ser på barn som kompetente og tar de på alvor.
- Vi tar barnas følelsesuttrykk på alvor. Vi gir dem rom til å velge hvordan de ønsker å bli møtt. (barn er forskjellige i hvordan de ønsker å bli trøstet)

6 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Kjennetegn på samarbeid mellom hjem og barnehage:

For ansatte:

- Ansatte som forstår betydningen av gode, trygge og nære relasjoner med de foresatte
- God flyt i kommunikasjonen hvor det er lett å ta opp ting.
- God hverdagsprat hvor de ansatte har kjennskap til familien, slekt, huset, nærmiljøet
- Ansatte som er varme, nysgjerrige, byr på seg selv og ønsker å bli kjent.
- Ansatte som møter barn og familier med likeverd og respekt. Vi er rause og ønsker å ha et inkluderende samarbeid.
- Foreldre som uttrykker trygghet ovenfor oss ansatte.
- Ansatte som er stolte og som ønsker å dele fra barnehagehverdagen til de foresatte.

For barna:

- Barn som føler seg trygg, sett og hørt
- Barn som er stolte over familien, hjemmet og kan snakke om det i barnehagen.
- At barna snakker positivt om barn og ansatte i barnehagen hjemme
- Barn som er trygge på at foreldre og ansatte samarbeider og som snakker sammen.
- Barn som hører voksne hjemme fremsnakke barnehagen, andre barn og ansatte.
- Barn som er trygge på å si fra når noe er ugreit i barnehagen, for de vet de blir tatt på alvor.
- Barn ser ansatte være inkluderende med alle foresatte, dette motvirker utenforskap.
- Vår raushet og inkludering speiler barna seg i, og barna opplever at de ansatte fremsnakker ulikheter i forskjellige familier.

Foreldresamarbeid i tilvenning:

- Foreldremøte for nye foreldre.
- "Bli kjent samtale"- i forkant av barnehagestart. Snakke om alt fra svangerskap til barnehageoppstart. Være undrende og skape en trygg relasjon.
- Besøksdager. Vise interesse for å snakke med foreldrene. Anerkjennelse og møte foreldrene på gode og vonde / vanskelige følelser.

Familier med norsk som andrespråk:

- Viktig med et enda tettere samarbeid for å sikre forståelse. La de få en ekte følelse av at terskelen for samarbeid skal være lav.
- Jobbe med inkludering og få de til å føle seg som en ressurs i foreldregruppa. Være undrende til kultur og språk.
- Tilvenningsdager/uke. Bruke god tid og ressurser på å skape relasjoner til foresatte og barn som skal begynne. Ansatte bruker tid med de foresatte og setter seg inn i barnas rutiner og vaner.
- Sikre en gjensidig forventningsavklaring mellom foresatte og barnehagen. Dette skaper trygghet og forutsigbarhet.
- Bruke telefonsamtaler, bilder og annen dokumentasjon til å dokumentere oppstarten til barna ovenfor de foresatte.
- Våre pedagogiske ledere må snakke høyt med ansatte om viktigheten av trygge relasjoner og å bruke tid på de nye familiene i oppstarten. Snakke høyt om at familier er forskjellige og at dette skal anerkjennes.
- Ha en foreldresamtale tidlig på høsten, slik at man sammen med foresatte får evaluert oppstarten.

7 Overganger

Når barnet begynner i barnehage

FORELDRENE:

- Foreldremøte for nye foreldre med barn,
- Avtale besøksdag/-er, ønsker 3 faste besøksdager
- Gjennomføre "Bli kjent samtale" i juni
- Oppfordre til å leke i barnehagen på kveldstid/helg
- Skriftlig informasjon på besøksdag, konvolutt med div info
- COS/SBI:
- Trygge foreldrene at dette er et godt sted å være.
- Tilvenningstid med barnet: oppfordre til lang tilvenningstid, informere om forskning og kortisolnivå hos stressede barn.
- Sende melding om at det går bra med barnet.
- Viktigheten av å ha kos, bamse eller bil i barnehagen som skaper trygghet for barna. Et overgangsobjekt fra hjem til barnehage.
- Forberede foreldrene på at barna kommer til å gråte, og at dette gjør vondt i mamma- og pappahjertet.
- Foreldre blir sett og hørt og føler trygghet.
- Snakke med foreldrene at de må "gi" barnet til barnehageansatte, vi kan ikke "ta" barnet fra foreldre. Viktig å bevare den lille tryggheten vi har bygd opp de første dagene.

BARN:

- 3 besøksdager i barnehagen.
- Få grenseobjekt på besøksdagen og få ha den hele ferien, det samme gjelder for bytte til stor avdeling.
- Bilde av de ansatte fra avdelingen
- Se på muligheten for å kunne sende med bilde av de andre barna på avdelingen. Enten i forkant eller tidlig oppstart, avklare med samtykker etc.

PERSONALET:

- Velkomstplakat med alle barnas navn som skolestarterne har laget og som henges på inngangsdøren
- Kritte velkommen på parkeringsplassen/inngangen

Overganger innad i barnehagen

- Legge opp til at noen barn skal kunne få muligheten til å møte på "gammel avdeling" første dag etter ferien dersom dette er tryggest.
- Grenseobjekt - barna får et fysisk bilde av et grenseobjekt fra den avdelingen barnet skal starte på.
- Systematiske besøksdager for de minste til stor avdeling, faste dager hver uke fra foreldrene er informert om avdelingsbytte. Dette skaper forutsigbarhet. Skolestarterne er ute så de møter gruppa de skal være med. Bli kjent med barn og voksne på ny avdeling.
- Når barnet skal på besøk på stor avdeling er det lurt å ta på jakka og gå inn hovedinngangen til den avdelingen, og ikke bare gå fra avdeling til avdeling innenfra.
- Overføringsmøte med pedagogen på ny avdeling. Spørre foreldrene om det er noe som ny avdeling skal ha beskjed om

Overgangen mellom barnehage og skole / førskolegruppe

- 3 sangsamlinger på Labakken skole
- Egen besøksdag på skolen for skolestarterne
- Kontaktlærere besøker barna i barnehagen
- Foreldremøte og førskoledag hvor de foresatte følger bara
- Skoleforberedende aktiviteter i bhg; hva gjør man på skolen, matboks, pennal, friminutt, se bilder, bøker, filmsnutter
- Skolegrupper i barnehagen og felles turer for Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage
- Oppfordre foreldre til å ta med barna sine og leke på skolen
- Felleskapsaktiviteter i barnehagen som skaper fellesskap blant skolestarterne
- Øve på regelreker, bli enig med skolen om leker de kommer til å møte ved skolestart
- Fadderordning, fadderne besøker barna i bhg og spiser og leker noen av disse regellekene

8 Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagens pedagogiske innhold

- Vurderingen av siste barnehageår og hvordan dette har betydning for årets planer.
- Barnehagens ulike tiltak opp mot samfunnsmandatet.
- Spesielle tema og satsingsområder i arbeid med barna.
- Barnehagens organisering og struktur.
- Barnehagens ulike planer.

Planlegging

Barnehagen er en pedagogisk arena som forplikter seg til å planlegge, vurdere og dokumentere, samt begrunne sitt pedagogiske arbeid i tråd med barnehageloven og rammeplanen. I planleggingsprosesser er det viktig å vektlegge god dialog og inkludering for alle i personalgruppen, slik at alle kan føle seg anerkjent og verdifull for barnehagens drift. Planlegging gir grunnlag for at personalet tenker og handler systematisk og langsiktig, og bidrar til kontinuitet og progresjon i arbeidet. Planlegging synliggjør barnehagens arbeid med rammeplanen, og baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon og systematisk vurdering av arbeidet. Samtaler med barn, kartlegging av barnas interesser, å la barna være delaktige i medvirkning og medbestemmelse og samtaler med foreldre, ligger til grunn for planleggingen av det pedagogiske arbeidet. Gjennom vår kunnskap om barns trivsel, utvikling og læring, både individuelt og i grupper, danner dette grunnlag for planlegging av innholdet i det pedagogiske arbeidet. Ledermøter, avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager gir rom for planleggingsprosesser.

Årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og den tar utgangspunkt i veilederen for barnehagene i Færder kommune. Årsplanen vår synliggjør barnehagens pedagogiske arbeid, og hvordan den omsetter barnehageloven og rammeplanens formål og innhold i praksis til myndigheter, barnehagens samarbeidspartnere, foresatte og andre interesserte. Årsplanen vil speile barnehagens identitet og den beskriver hva barnehagen ønsker å vektlegge, hva som er viktig for oss, hvordan vi ønsker å nå målene våre, og den hjelper oss å evaluere arbeidet vårt. Planen sikrer barnets medvirkning og progresjon i utvikling, med utgangspunkt i barnets alder og modenhet. Planen beskriver at de eldste barna i barnehagen har et annet innholdsmessig og pedagogisk tilbud enn de yngste barna.

Vurdering

Barnehagen skal vurdere det pedagogiske arbeidet ut ifra barnehagens planer, årsplan og rammeplan. Hele personalgruppa tar del i vurderingsarbeidet. Faglige diskusjoner bidrar til utvikling og refleksjon over egen praksis, som igjen bidrar til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet, vi bruker bl.a. planleggingsdager, personalmøter, ledermøter og avdelingsmøter. Alle barn skal ha et tilrettelagt tilbud der kunnskap om barns trivsel, utvikling og behov skal vurderes, og barnas erfaringer og synspunkter inngår i vurderingsgrunnlaget. Barnets perspektiv og erfaringer er derfor viktig for vurderingsgrunnlaget når det gjelder evaluering, videre planlegging og gjennomføring. I tillegg til dette gjennomføres det foreldreundersøkelser annen hvert år, og jevnlig ståstedsundersøkelser og brukerundersøkelser for personalet.

Dokumentasjon

Dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon synliggjør hvordan personalet utøver det pedagogiske arbeidet i praksis, for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Pedagogisk dokumentasjon er et verktøy for refleksjon, vurdering og planlegging, som har til hensikt å gjøre barnehagen vår til en lærende organisasjon og kan ifølge rammeplanen videreutvikle det pedagogiske arbeidet. Personalet observerer og dokumenterer det barna viser interesse for og er opptatt av, reflekterer sammen med barna og øvrig ansatte, og tar ut ifra dette valg for videre arbeid. Dette brukes videre til å planlegge, vurdere og utvikle det videre pedagogiske arbeidet. Det gir grunnlag for å vurdere og tilrettelegge for barnegruppen og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling. Dokumentasjon vil kunne gi informasjon til foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet, om hva barn erfarer og tilegner seg, opplever og gjør i barnehagen. Gjennom vårt kommunikasjonsverktøy mellom foresatte og personalet i barnehagen (VISMA), formidler og synliggjør vi vårt pedagogiske arbeid med planer, månedsbrev, bilder, praksisfortellinger og beskrivelser fra barnehagehverdagen. Det synliggjør for foreldre og andre hva barna opplever, gjør og lærer i barnehagen, og brukes til videre samtaler med barn og foreldre. I tillegg til VISMA formidles det pedagogiske arbeidet i form av tekst og bilder på egne dagtavler og veggene på avdelingene, synlig for barn, foresatte og ansatte.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Barnehagen skal tilrettelegge det pedagogiske arbeidet ut ifra hvert enkelt barn og families behov og forutsetninger. Tilretteleggingen skal vurderes underveis med utgangspunkt i barnets behov og utvikling. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den tilretteleggingen de har behov for, for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Vi ønsker å inkludere alle barn i det allmennpedagogiske tilbudet, og er opptatt av å styrke det allmennpedagogiske tilbudet gjennom individrettede systemtiltak for barn og familier som trenger ekstra støtte. Vi ønsker å skape et godt samarbeid med barnets familie, og en felles forståelse for barnets behov og barnehagehverdag.

For å følge opp satsningen på tidlig innsats, har Færder kommune ansatt en spesialpedagog i hver barnehage. Spesialpedagogene har tett samarbeid med virksomhetsleder og personalet i barnehagen, barnehagens kontaktperson i PPT og øvrige hjelpeinstanser, for å sikre godt tverrfaglig samarbeid og rett hjelp til rett tid. Spesialpedagogene jobber forebyggende på avdeling gjennom deltakelse, observasjon og kartlegging og med barn med enkeltvedtak.

9 Barnehagens arbeidsmåter

Vi planlegger og tilrettelegger for progresjon i barnehagens innhold for alle. Progresjon i omsorg, lek, danning og læring skal ifølge barnehageloven sees på som en helhet. Alle barn skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold og at dette skal skje gjennom å oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av. Barnehagen skal også legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

10 Barnehagens fagområder

Kjennetegn på barnehagens fagområder

Kommunikasjon, språk og tekst

- Daglig samtaler med barna, undring
- Lesestunder med barna (leselister)
- Prosjektarbeid med bøker
- Vi benevner alt vi gjør
- Eventyr, sang, rim og regler
- Samtaler rundt bålet
- Bildedokumentasjon

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Fysisk og psykisk helse
- Introdusere ulik mat, smake
- Legge til rette for aktiviteter ute og inne
- Bevegelsesglede - Mini røris
- Gå på turer i skog og nærmiljøet
- "Sammen mot prosjektarbeid"
- Sang og bevegelsesleker
- Varmmat som barna er med å lage

Kunst, kultur og kreativitet

- Formingsaktiviteter
- Markering av merkedager
- Dans, musikk og dramatisering
- Turer i nærområdet med kulturelt innhold

Natur, miljø og teknologi

- Gå turer i skogen, fakta om dyr og natur
- Naturen som leke og læringsarena

- Bruke ulike redskaper
- Eksperimenter
- Bærekraftig utvikling og naturvern
- Årstidene og skiftninger i naturen – erfare årstidene på kroppen

Antall, rom og form

- Former, mønster, tall, telling, måling ved lek og ulike aktiviteter
- Puslespill
- Spill
- Lego
- Rim, regler og eventyr
- Form-bingo

Etikk, religion og filosofi

- Høytider og markeringer. Barna får kjennskap til ulike måter å leve på
- Undre og reflektere oss i sammen med barna
- Bli kjent med nærmiljøet vårt
- Besøke nærskolen
- Turer til kultursteder i nærmiljøet
- Arbeid med mangfold i barnehagen

11 Plan for kompetanseheving

Barnehagen utarbeider sin egen utviklingsplan hvor de velger sine hovedområder som de skal ha ekstra fokus på det kommende året. De fire områdene er ledelse, språk, lek og SBI/COS.

Trygghetssirkelen COS-P (Trygghetssirkelen) er et veikart for å forstå barnets følelser og behov. Ved introduksjon av trygghetssirkelen blir foreldrene presentert for «hendene», som illustrerer foreldrene. Hendene skal være den trygge basen som gir barna trygghet til å utforske og oppdage verden. Trygghetssirkelen er basert på omfattende forskning innen tilknytning og blir brukt over hele verden for å hjelpe barn i aldersgruppen 1-6 år til å bli tryggere, til å utvikle god selvregulering og sosial kompetanse. Det er en tilknytningsbasert behandlingsmetode som i mest direkte grad bygger på tilknytningsteori. Personalet skal reflektere over barnets atferd, følelser og behov for å fremme mentalisering, og utvikle en mer sensitiv og utviklingsstøttende omsorg. Målet med trygghetssirkelen er å fremme og styrke trygge relasjoner. Vi ønsker å fremme kontakt og forbindelse med barnet. Flere av de ansatte i Vestskogen, Labakken og Herstadløkka har vært på fire heldags COS-kurs i regi av Færder kommune, og vi har også en ansatt på huset som er sertifisert COS-P veileder.

Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage benytter trygghetssirkelen i arbeidet med barna. Det betyr at vi har

- felles kvalitet
- kompetente ansatte
- tidlig innsats ved måten å jobbe på
- ansatte som har forståelse og godhet for barnas behov
- ansatte som er tydelige rollemodeller
- ansatte som har gode relasjoner til barna
- ansatte som lar barna oppleve anerkjennelse, mestring og trygghet

Oppstarts- og tilknytningsperiode

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver belyses viktigheten av gode overganger i barnehagen. Oppstart i barnehagen er den første store overgangen i barns liv, og det at vi som barnehageansatte skal bidra til en trygg og god tilvenning er en sentral oppgave for oss. Vi jobber kontinuerlig med å forbedre kvaliteten hos oss i Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage. Vi har gjort undersøkelser hos de foresatte hvor vi ønsket å innhente de foresattes erfaringer med vår oppstart og tilvenning. Ledergruppen i barnehagen har også evaluerte egen oppstart og tilvenning, sett i lys av de foresattes tilbakemeldinger og vil se ytterligere på det som vi er 3 barnehager med felles ledelse.

Perioden hvor barnet begynner i barnehagen har vi i Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage valgt å kalle en oppstarts- og tilknytningsperiode. For oss handler dette om at vi har barnet i fokus, og at barnet selv skal være deltakende og få muligheten til å påvirke sitt møte med barnehagen. Vi ønsker at barna skal få knytte seg til og bli kjent med de som jobber i barnehagen. Før selve oppstarts- og tilknytningsperioden i Vestskogen,

Labakken og Herstadløkka barnehage inviterer vi inn til foreldremøte/besøksdag for alle nye foreldre. Her vil dere få anledning til å ha med barnet, og dere vil få hilse på personalet, se avdelingen og ikke minst bli kjent med andre barn og foresatte som skal begynne i samme barnehage og avdeling.

Hvorfor gjør vi dette?

Vår oppstarts- og tilknytningsplan er faglig forankret i tilknytningsteori og forskning på barnehageoppstart. Sammen med prinsipper fra trygghetssirkelen har barnehagene basert oppstarts- og tilknytningsplanen på studier May Britt Drugli presenterer i boken Liten i barnehagen (2010). Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage er opptatt av å holde seg oppdatert på hva som skjer i barnehagefeltet, og ønsker å skape gode opplevelser i møte med det å skulle begynne i barnehagen. Forskningen viser at når barn får lov til å bli kjent med barnehagen gjennom korte besøk løpet av våren, og i tillegg får lov til å ha foreldrene med seg i barnehagen minst fem dager ved oppstart, finner de seg raskere til rette (Drugli, Liten og ny i barnehagen). Forskningen gir en pekepinn på i hvilken retning barnehagen ønsker å utvikle sin tilknytningsperiode. Det viktigste for barna er først og fremst å bli kjent med ansatte, de andre barna og omgivelsene. Et kjent personale og gjentakelse av de samme aktivitetene vil være med på å bygge trygghet i barnet. Det er lettere for barna å bli kjent og utforske nye omgivelser med foreldrene til stede som trygg havn.

Omsorg og tilknytning

I Vestskogen, Labakken og Herstadløkka barnehage er vi opptatt av helsefremmende arbeid gjennom gode og trygge relasjoner. Det finnes to grunnleggende behov hos ethvert menneskebarn, to behov som går i hver sin retning, men som likevel henger tett sammen: tilknytning og utforsking. Disse behovene er avhengig av hverandre. For å kunne utforske må barn kjenne seg trygge og under beskyttelse. Det vil si at barn må ha en viss ro inni seg for å klare å være nysgjerrig på verden. På den andre siden vil barnet oppleve å bli redd, sint og trøtt mens det utforsker verden, og da trer behovet for nærhet og tilknytning fram igjen. Dette er kjernen i trygghetssirkelen, og hvordan behovene ivaretas er grunnleggende for barns trygghet og livsglede. Kunnskap om tilknytning og barns grunnleggende behov vil være til stor hjelp i omsorgen for andres barn (Brandtzæg, Torsteinson & Øiestad, 2019), derfor har vi som mål at alle ansatte jobber ut ifra prinsippene i trygghetssirkelen. Når barnet begynner i barnehagen er det et møte med nye omsorgs- og tilknytningspersoner i deres liv, og sammen med barnets foreldre og foresatte ønsker vi å tilrettelegge for at barnet får en trygg og god start hos oss. Fordi barns nervesystem ikke er ferdig utviklet, blir de mye mer urolig av overgangssituasjoner enn oss voksne. Mange barn trives også raskt i barnehagen, med mange nye leker og lekekamerater. Forutsetningen for trivsel er uansett at barnet får en trygg havn å gå til, minst en sekundær tilknytning eller kontaktperson, i sitt nye liv som barnehagebarn (Brandtzæg, Torsteinson & Øiestad, 2019).

Personalet i Vestskogen, Labakken og Herstadløkka har som mål at alle ansatte jobber ut ifra prinsippene i trygghetssirkelen, hvor det vektlegges at personalet er sensitive i møte med hvert enkelt barn. Det vil si å vise evnen til å forstå hvert enkelt barn, tolke deres signaler som smil, lyder, øyekontakt, tempo, oppmerksomhet osv. Det er trygghetsskapende om tilvenningen i barnehagen er organisert slik at barnet får tid og ro til å knytte seg spesielt til en voksen helt i starten. Det er forutsigbart både for barnet og de voksne om en bestemt voksen tar imot og blir kjent med barnet fra første dag, og dermed blir kontakt og sekundær tilknytningsperson. Så kan man heller ha åpning for å bytte, hvis det skulle bli aktuelt (Brandtzæg, Torsteinson & Øiestad, 2019).